Kennsluáætlun í jarðfræði fyrir 4. bekk náttúrufræðibraut   Haust - 2025

Kennsluefni: efni frá kennara birt í Innu

Kaflar	**Helstu atriði**	**Helstu námsmarkmið**	**Verkefni**
1. Steindir **Vika 34-35**	Frumsteindir og holufyllingar	Þekkja algengustu frum-steindir og holufyllingar. Gera sér grein fyrir myndun þeirra	Verkefni úr kaflanum
2. Berg **Vika 36-37**	Storkuberg Gosberg og djúpberg Innskotsberg og gos-bergsmyndanir	Gera sér grein fyrir innri og ytri ein-kennum storkubergs. Þekkja helstu gerðir af gosbergi og djúpbergi. Þekkja helstu innskotsmyndanir og gosbergsmyndanir. Gera sér grein fyrir flokkun gosbergsmyndana í gjósku og föst gosefni.	Verklegt: greina sýni Verkefni úr kaflanum
3. Íslenskar eldstöðvar **Vika 38-39**	Basalteldstöðvar og megineldstöðvar Gos undir jökli/í vatni	Að þekkja flokkun íslenskra eld-stöðva í basalt- og megineldstöðvar og á hverju flokkunin byggir þ.e. kvikugerð og mismunandi eldvirkni. Þekkja það ferli sem á sér stað þegar gos verður undir jökli eða í sjó.	Verkefni úr kaflanum Mynd
4. Jarðhiti **Vika 40**	Lekt Lág- og háhitasvæði Nýting jarðhita	Vita hvað skilur að lág- og há-hitasvæði og þekkja muninn á milli svæðanna. Að geta tengt jarð-hitann við eldvirknina og gera sér grein fyrir því hvernig við nýtum hann.	Verkefni úr kaflanum **Próf**
5. Jarðskjálftar **Vika 41**	Stærð skjálfta Skjálftabylgjur Misgengi Jarðskjálftasvæði	Gera sér grein fyrir stærð skjálfta og um hverskonar skjálftabylgjur er að ræða. Þekkja helstu gerðir misgengja. Vita hvar helstu jarðskjáftasvæði jarðar liggja og hversvegna.	Verkefni úr kaflanum Mynd
6. Höggun **Vika 42**	Innri gerð jarðar Flekakenningin Mörk flekanna Landrekskenningin	Gera sér grein fyrir innri skiptingu jarðar í kjarna, möttul og jarðskorpu. Þekkja flekakenninguna sem skýrir hreyfingar jarðskorpunnar og hvernig jarðskorpan skiptist upp í fleka við annað hvort flekamót eða flekaskil. Geta rakið landrekskenninguna.	Verkefni úr kaflanum
7. Veðrun og rof **Vika 43**	Veðrun og rof Vindsvörfun Uppblástur og rofabörð	Geta skilgreint veðrun og rof. Þekkja muninn á efnaveðrun og frostveðrun Þekkja rofmátt vindsins og hvernig hann tekur þátt í svörfun yfirborðs jarðar. Gera sér grein fyrir ferli uppblásturs hérlendis fram á okkar daga - rofabörð.	Verkefni úr kaflanum
8. Set **Vika 44**	Molaberg, efnaset og lífrænt set Laus jarðlög (jarðvegur) Frostverkanir	Gera sér grein fyrir skiptingu setbergs eftir myndunarhætti í molaberg efnaset og lífrænt set. Þekkja dæmi. Þekkja skiptingu á jarðvegi í þrjú lög. Þekkja hinar ýmsu frostverkanir.	Verkefni úr kaflanum

9. Vatn	Grunnvatn	Geta skilgreint grunnvatn, grunnvatns-flöt og jarðrakasvæði	
	Grunnvatn á Íslandi	Gera sér grein fyrir legu grunnvatns-svæða á Íslandi - blágrýti/kvartersvæði.	
	Íslensk vatnsföll	Gera sér grein fyrir flokkun íslenskra vatnsfalla í lindár, dragár og jökulár - þekkja dæmi.	Verkefni úr kaflanum
	Landmótun og set	Gera sér grein fyrir svörfun vatns á landslagi - landmótun.	
		Þekkja þróun á farvegum vatnsfalla - bugður og einkennum vatnasets.	**Próf**
Vika 45-46	Stöðuvötn	Þekkja flokkun íslenskra stöðuvatna.	
10. Jöklar	Gerðir jökla	Þekkja helstu gerðir jökla hérlendis - og flokkun þeirra eftir legu og útliti.	
	Jökulsprungur	Gera sér grein fyrir gerðum sprungna í í jöklum.	Verkefni úr kaflanum
Vika 47	Landmótun og setmyndun jökla	Þekkja til landmótunar og setmyndunar í jökulrænu umhverfi.	Mynd
11. Jarðsaga Íslands	Blágrýtismyndun og kvartermyndun/ísöld	Blágrýtismyndunin (tertíer) - þekkja til eldvirkni, megineldstöðva, ummynd-unar og millilaga.	
		Gera sér grein fyrir loftslagi á tertíer og flóru/fánu hérlendis.	
		Gera sér grein fyrir aðstæðum á ísöld geta borið saman við tertíer. Þekkja helstu einkenni jarðlaga á ísöld og geta nefnt dæmi.	Verkefni unnið í tíma úr öllum köflunum
	Síðjökultími og nútími	Gera sér grein fyrir því sem er að gerast á síðjökultíma - sjávarstöðubreytingar.	
Vika 48		Þekkja skiptingu skeiða innan nútíma.	

Kennsluhættir: sex 40 mínútna kennslustundir á viku

Námseinkunn vegur 50% af lokaeinkunn í jarðfræði í 4. bekk og reiknast á eftirfarandi hátt:

Kaflapróf	50%
Verkefni	30%
Mat kennara	20%

Stúdentseinkunn (lokapróf) vegur 50% af lokaeinkunn. Með fyrirvara um breytingar.

Gangi þér vel, Ólöf, Ingibjörg og Sindri